

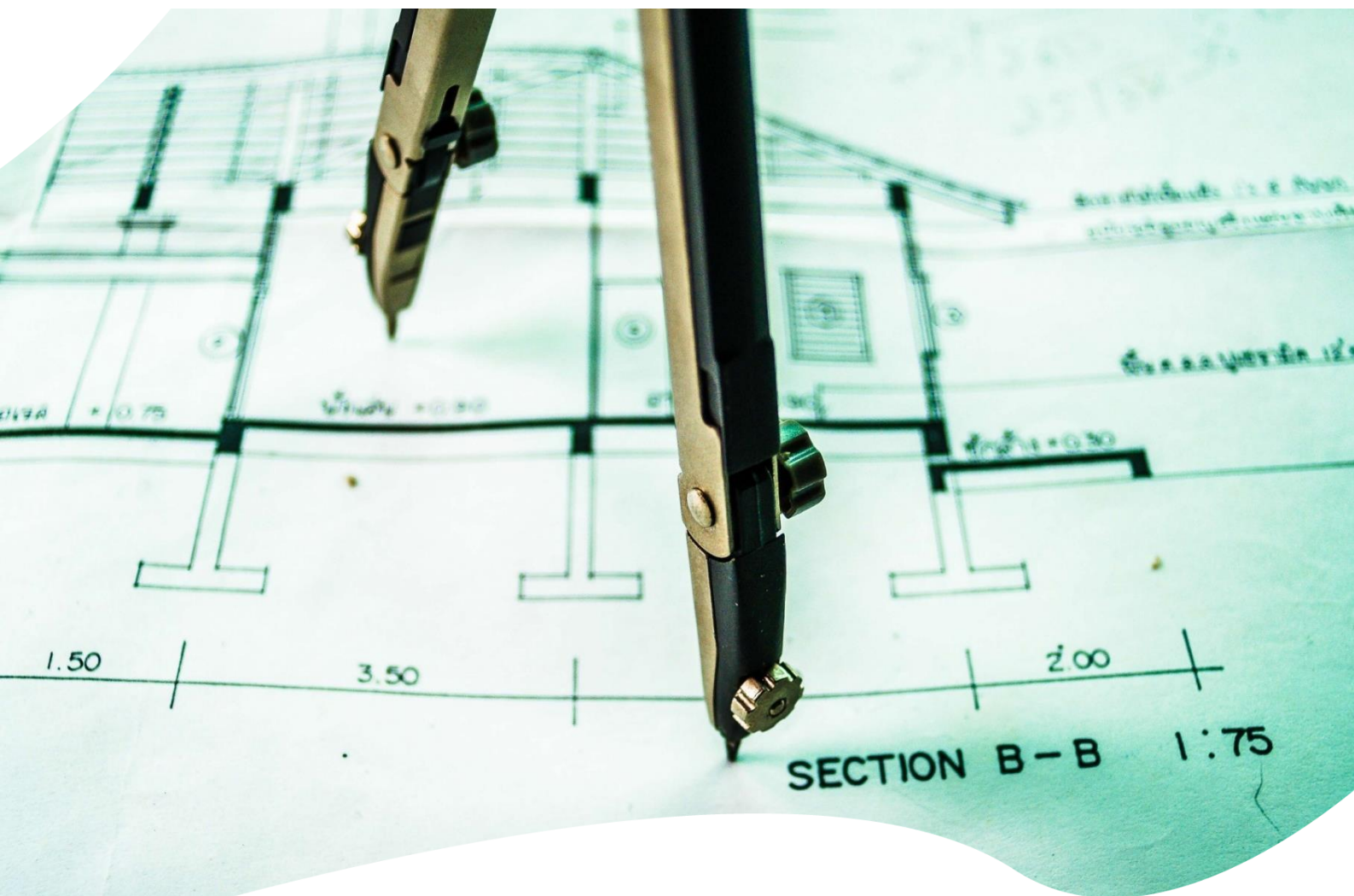

Kvæningen kommune

Návuona suohkan

Naavuonon komuuni

Kommunedelplan for Næring, Utvikling og Teknisk

Behandling	Dato
Formannskapet	
Formannskapet	
Kommunestyret	

Innholdsfortegnelse

1.0	Innledning	4
1.1	<i>Formål med planarbeidet.....</i>	4
1.2	<i>Hovedmål i planen .....</i>	5
1.3	<i>Verdigrunnlag .....</i>	6
1.4	<i>Medvirkning .....</i>	6
1.5	<i>Tilknytning til andre planer .....</i>	6
1.6	<i>Føringer og rammeverk for planarbeidet.....</i>	6
1.7	<i>Bærekraft .....</i>	8
2.0	Status	10
2.1	<i>Næring og utvikling.....</i>	11
2.2	<i>Teknisk drift.....</i>	11
2.3	<i>Omstillingsprosjektet .....</i>	11
2.4	<i>Reiseliv .....</i>	13
2.5	<i>Lokal matproduksjon.....</i>	13
2.6	<i>Landbruk .....</i>	14
2.7	<i>Reindrift .....</i>	14
2.8	<i>Blå næringer.....</i>	14
2.9	<i>Industri .....</i>	14
2.10	<i>Havner.....</i>	15
2.11	<i>Naturvernområder .....</i>	15
2.12	<i>Arealplanlegging.....</i>	15
2.13	<i>Sikkerhet og beredskap .....</i>	16
2.14	<i>Bolig .....</i>	11
3.0	Utfordringsbildet	16
4.0	Hvordan skal vi skape et bærekraftig lokalsamfunn i Kvæningen	21
5.0	Strategi, mål og tiltak	24

5.1	<i>Bolig</i>	24
5.2	<i>Næring</i>	26
5.3	<i>Arena Kvænangen</i>	30
5.4	<i>Samarbeid og tillitsbygging</i>	31
5.5	<i>Andre plantema</i>	32
5.6	<i>Arealstrategier</i>	36

1.0 Innledning

Velkommen til kommunedelplan for Næring, Utvikling og Teknisk sektor, en vital komponent i Kvæningen kommunes fremtidsplanlegging. Denne planen setter søkelys på å fremme bærekraftig næringsliv, støtte innovativ utvikling, og sikre robust infrastruktur som kan møte både dagens og morgendagens behov. I en verden i stadig endring står Kvæningen overfor unike utfordringer og muligheter. Vår visjon er å skape et dynamisk og inkluderende næringsmiljø, stimulere til vekst og innovasjon, og utvikle teknisk infrastruktur som ikke bare støtter vår økonomi, men også forbedrer livskvaliteten for alle våre innbyggere. Gjennom denne planen setter vi klare mål og strategier for å tiltrekke oss nye investeringer, støtte eksisterende bedrifter, og fremme en helhetlig utvikling av vår tekniske infrastruktur. Vi engasjerer oss for å bygge broer mellom offentlige og private sektorer, og stimulere til et samarbeid som kan gi et løft for hele vårt samfunn. Vi inviterer alle interessenter til å engasjere seg i dette viktige arbeidet, og ser frem til å jobbe sammen for å realisere det fulle potensialet av Kvæningen kommune.

1.1 Formål med planarbeidet

Formålet med denne kommunedelplanen for Næring, Utvikling og Teknisk er å etablere en klar og fremtidsrettet veiledning for bærekraftig vekst og utvikling i Kvæningen kommune. Planen har som mål å styrke det lokale næringslivet, fremme innovasjon og entreprenørskap, og sikre en effektiv, sikker og bærekraftig utvikling av kommunens tekniske infrastruktur. Vi skal videre være en aktiv aktør innen boligpolitikk og boligutvikling. Gjennom en strategisk tilnærming ønsker vi å tilrettelegge for økonomisk vekst samtidig som vi ivaretar miljøet og samfunnets velvære. Planarbeidet er rettet mot å identifisere nøkkelområder for investeringer, styrke samarbeidet mellom offentlig og privat sektor, og adressere samfunnets nåværende og fremtidige behov.

Ved å gjennomføre denne planen sikter Kvæningen kommune mot å skape et attraktivt næringsklima og bomiljø, optimalisere bruken av teknologiske og fysiske ressurser, og fremme en inkluderende utvikling som gagnar hele samfunnet.

1.2 Hovedmål i planen

- **Fremme økonomisk vekst:** Å styrke Kvænanngens økonomi ved å tilrettelegge for vekst og utvikling i lokale næringer, stimulere til nyetableringer og tiltrekke seg investeringer som skaper arbeidsplasser og øker kommunens attraktivitet.
- **Utvikle bærekraftig infrastruktur:** Å oppgradere og utvikle kommunens tekniske infrastruktur – veier, vann, avløp, bredbånd og energiforsyning – på en måte som støtter bærekraftig vekst og forbedrer livskvaliteten for innbyggerne.
- **Stimulere innovasjon og teknologi:** Å legge til rette for bruk av ny teknologi og innovasjon i alle sektorer, for å øke produktiviteten, effektiviteten og bærekraftigheten i kommunens tjenester og næringsliv.
- **Sikre miljøvennlig utvikling:** Å innlemme miljøhensyn i all planlegging og utvikling det for å sikre en bærekraftig bruk av naturressurser, og beskyttelse av det naturlige miljøet.
- **Fremme samarbeid og partnerskap:** Å bygge sterke samarbeidsforhold mellom kommune, næringsliv, utdanningsinstitusjoner og sivilsamfunnet for å styrke innovasjon og sosial inkludering.
- **Styrke kompetanse og arbeidskraft:** Å utvikle og beholde kvalifisert arbeidskraft i kommunen gjennom utdanning, etterutdanning og livslang læring som møter næringslivets behov.

- **Bærekraft:** Å fremme en utvikling som møter dagens behov uten å kompromittere fremtidige generasjoners evne til å møte sine, med fokus på miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft.
- **Inkludering:** Å sikre at alle innbyggere, uavhengig av bakgrunn eller livssituasjon, har like muligheter til å bidra til og dra nytte av kommunens vekst og utvikling.
- **Innovasjon:** Å oppmuntre til kreativitet og nye ideer som kan forbedre livskvaliteten, effektiviteten i tjenester og konkurransekraften i næringslivet.
- **Åpenhet og transparens:** Å sikre en åpen dialog og ærlig kommunikasjon mellom kommune, næringsliv, innbyggere og andre interessenter for å bygge gjensidig tillit og forståelse.
- **Samhandling:** Å arbeide for et tett og produktivt samarbeid mellom ulike sektorer, både innad i kommunen og med eksterne partnere, for å realisere felles mål og løsninger.
- **Ansvarlighet:** Å ta ansvar for våre beslutninger og deres påvirkning på mennesker og miljø, og å fremme ansvarlig praksis i alle ledd av samfunnsutviklingen.

Ved å oppnå disse hovedmålene, sikter Kvænanng kommune mot en helhetlig og balansert utvikling som støtter et dynamisk næringsliv, sikrer robust infrastruktur og bidrar til et levedyktig og bærekraftig samfunn.

1.3 Verdigrunnlag

Verdigrunnlaget for denne kommunedelplanen reflekterer Kvæningen kommunes engasjement for et samfunn bygget på respekt, bærekraft, og fellesskap. Vi er forpliktet til:

Gjennom å forankre disse verdiene i alle aspekter av vår planlegging og handling, legger Kvæningen kommune grunnlaget for en rettferdig, bærekraftig og blomstrende fremtid for alle våre innbyggere.

1.4 Medvirkning

Det er lagt opp til en bred medvirkningsprosess hvor alle interesserte og berørte parter involveres og får anledning til å komme med innspill, både ved planens varsel om oppstart og til planforslaget når dette legges ut til høring og offentlig ettersyn. Kommunedelplanen er utarbeidet av administrasjonen med hjelp av bred medvirkning. Medvirkning handler om muligheten til å påvirke planen. Ikke minst vil en god medvirkningsprosess gi større forankring og eierskap til planen. Planarbeidet har fulgt plan- og bygningslovens krav til planprosesser. Planprogrammet lå ute til offentlig ettersyn i 6 uker. Vi har gjennomført politisk verksted, bygdemøter og fått innspill fra alle enheter under etat for Næring, Utvikling og Teknisk. Oppfølging av kommunedelplanen skjer gjennom arbeidet med økonomi- og handlingsplanen, prioriteringer som krever finansiering skal presenteres i økonomiplanen.

1.5 Tilknytning til andre planer

Kommunale planer skal bidra til at kommunen løser både lovpålagte oppgaver og lokalt prioriterte oppgaver på en god måte. Målet om et helhetlig og koordinert tjenestetilbud er ikke noe en enkelt etat gjør på egenhånd. Den røde tråden mellom behov og tilbud krever samarbeid på tvers av etatene. Det skal være lett for innbyggerne å se sammenhengen mellom samfunnsdelen, kommunedelplanene og økonomiplanen. I planstrategien fremkommer de øvrige planene som er planlagt utarbeidet. Mange av disse planene vil være relatert til næring, utvikling og teknisk.

1.6 Føringer og rammeverk for planarbeidet

Samfunnsplanen er kommunens overordnede styringsdokument og inneholder overordnede prioriterte mål og strategier. NUT berøres av flere av samfunnsdelens satsningsområder. Blant annet «Rocka stedsutvikling», «Boliger for alle», «Næringsutvikling» og «Arealstrategier».

Kommuneplanens samfunnsdels strategier og mål, altså «slik vil vi ha det» og «slik gjør vi det»,

danner grunnlaget for kommunedelplan for Næring, Utvikling og Teknisk 2024-2036. Andre føringer vil være:

- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kommunestyrets vedtak
- Kommuneloven
- Forvaltningsloven
- Plan- og bygningsloven
- Matrikkeloven
- Naturmangfoldloven
- Forurensningsloven
- Boligsosialloven
- Kulturminneloven
- Vannressursloven
- Vegtrafikkloven

Disse føringene vil legge grunnlaget for en helhetlig, gjennomtenkt og fremtidsrettet plan som søker å realisere Kvæningen kommunes potensial innen næringsutvikling, teknisk infrastruktur og samfunnsutvikling.

Næring, utvikling og teknisk har et bredt ansvarsområde. Staten har hovedansvaret for blant annet;

- Kommuneplanlegging
- Kommunale og private reguleringsplaner
- Byggesaksbehandling og tilsyn – Behandle utslipp
- Forvaltning og vedlikehold av kommunale bygg- og anlegg (formålsbygg, havner, kommunale veier, parker, grøntanlegg, samt kunstgressbanen)
- Renhold av kommunale formålsbygg
- Vann og avløp
- Eiendomsforvaltning/utleievirksomhet kommunale boliger og industribygg
- Miljøforvaltning og forurensningsmyndighet
- Forvaltning av næringsfond og lånefond
- Forvaltning av kommunale næringsarealer/bygg
- Førstelinjetjeneste for næringsdrivende
- Landbruksforvaltning
- Viltforvaltning
- Matrikkel, geodata, oppmåling, kommunens kartverk og meglerinformasjon
- Informasjon og veiledning til publikum
- Brannforebygging, tilsyn, feiing og ansvar for brannkorpset

1.7 Bærekraft

FNs bærekraftsmål

Næringslivet er en sentral aktør for å skape verdier, arbeidsplasser og innovasjon i lokalsamfunnet og er derfor viktig for bærekraftig utvikling. Et konkurransedyktig næringsliv skaper verdier og velferd for innbyggerne. Området NUT har ansvar for er; å planlegge, bygge, drifte og vedlikeholde kommunens infrastruktur, som for eksempel veier, vann, avløp, renovasjon, parker, idrettsanlegg og bygninger. Området har dermed stor innflytelse på kommunens miljøpåvirkning, ressursbruk, klimatilpasning og livskvalitet for innbyggerne.

Gjennom kartlegging av de globale delmålene som er relevante for kommunen, har vi sett på hvilke lokale muligheter vi har for å innfri mål og delmål. Vi har funnet den lokale forankringen for bærekraftsarbeid og vil bruke bærekraftsmålene som rammeverk når vi planlegger fremtiden.

8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst

God næringsvirksomhet er nødvendig for å skape arbeidsplasser. Men næringsutviklingen må innebære sysselsetting og opprettelse av anstendige arbeidsplasser dersom man skal bidra til utvikling. Det betyr at for å bidra til å nå bærekraftsmålet må næringslivet ta sosialt ansvar og ha fokus på mer enn bunnlinjen.

Delmål 8.2 NUT skal øke den økonomiske produktiviteten gjennom teknologisk modernisering og innovasjon.

Delmål 8.8 NUT skal bidra til å beskytte arbeiderrettigheter og fremme et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle arbeidstakere i Kvænanngen.

9. Industri, innovasjon og infrastruktur

Infrastruktur er grunnlaget for at samfunnet skal kunne fungere. Uten infrastruktur oppnår vi ikke økt vekst og produktivitet. I tillegg til utvikling, ansees teknologi og innovasjon som løsning på miljømessige utfordringer. Næringslivet må ta i bruk teknologi og innovasjon som fremmer en mer bærekraftig forretningsmodell.

Delmål 9.1 NUT skal bidra til utvikling av pålitelig, bærekraftig og solid infrastruktur av høy kvalitet.

Delmål 9.4 NUT skal bidra til oppgradering av infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig, med en mer effektiv bruk av ressurser og større anvendelse av rene og miljøvennlige teknologiformer.

11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Framtidens lokalsamfunn handler om å gjøre bosetningene inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige. Kvæningen kommune skal bidra til at alle får tilgang til en egnet bolig, og at eldre kan bo i egen bolig lengst mulig. Vi skal arbeide for å verne om og sikre verdens natur- og kulturarv, og prioriterer arbeidet med å formidle kunnskap om dette. Vi skal fortsette arbeidet med Bygdeveksttalen.

Delmål 11.1 NUT skal bidra til at kommunen sikrer allmenn tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger og grunnleggende tjenester til en overkommelig pris.

Delmål 11.4 NUT skal bidra til å styrke innsatsen for å verne om og sikre Kvæningens kultur- og naturarv.

Delmål 11.a NUT skal bidra til å støtte positive økonomiske, sosiale og miljømessige forbindelser mellom omland og spredtbygde områder ved å styrke lokale og regionale utviklingsplaner.

17. Samarbeid for å nå målene

Bærekraftsmålene kan realiseres bare hvis vi samarbeider. Kvæningen kommune vil samarbeide med offentlig sektor, næringsliv og sivilsamfunnet både lokalt og regionalt for å oppnå bærekraftig utvikling.

Delmål 17.16 NUT skal bidra til å styrke lokale og regionale partnerskapet for bærekraftig utvikling. Med sikte på å mobilisere og dele kunnskap, ekspertise, teknologi og finansielle ressurser for å bidra til at vi når bærekraftsmålene.

Delmål 17.17 NUT skal stimulere til, og fremme velfungerende partnerskap i det offentlige, og mellom det offentlige og private.

2.0 Status

Kvæningen er kontrastenes kommune. Vi som bor her i dag, har svært forskjellig bakgrunn og de ulike grendene har sine særegenheter. Forfedrene våre levde nært på naturen, og levde av naturen. I dag ser samfunnet annerledes ut. Vi har utfordringer knyttet til demografi, befolkningen eldes og vi føder færre barn. Vi må konkurrere om bedriftsetableringer, arbeidskraft og ungdommen.

NUT har et stort og bredt fagfelt, som gjør oss til et viktig tannhjul i driften av hele kommuneorganisasjonen.

Bygg og eiendom

- Kommunale bygg: Vedlikehold og drift av kommunale bygninger som rådhus, skoler, barnehager, og helseinstitusjoner.
- Offentlige plasser: Vedlikehold av parker, lekeplasser, idrettsanlegg, og andre offentlige områder.
- Eiendomsforvaltning: Forvaltning av kommunale eiendommer og bygninger, inkludert utleie og salg av kommunal eiendom. Saksbehandling som omhandler endring av offentlig og privat eiendom.

Planlegging og utvikling

- Byggesaksbehandling: Behandling av byggesøknader, utstedelse av byggetillatelse, og tilsyn med byggeprosjekter.
- Arealplanlegging: Utvikling av reguleringsplaner og arealplaner for fremtidig utvikling av kommunen.
- Miljø- og klimatiltak: Implementering av tiltak for å redusere miljøpåvirkningen og tilpasning til klimaendringer. Oppgaver innen viltforvaltning, motorferdsel i utmark og forurensning inngår også.
- Tilrettelegging for næringslivet: Rådgivning, saksbehandling, tilskuddsformidling og næringslån.
- Landbruksforvaltning: Rådgivning og saksbehandling innen landbruk, tilskudd, utmark og eiendom.

Kommunalteknikk

- Kommunale veier og plasser: Sommer- og vintervedlikehold.
- Vannforsyning: Drift og vedlikehold av vannforsyningssystemer, inkludert vanninntak, vannbehandlingsanlegg, grunnvannsanlegg, og rørnett.
- Avløp og kloakk: Håndtering av avløpssystemer, inkludert pumpestasjoner, avløpsrensing og vedlikehold av rørnett.
- Renovasjon og avfallshåndtering: Organisering av avfallshåndtering, resirkulering, og renovasjonstjenester.
- Energistyring: Administrasjon av energiforbruk i kommunale bygg og fremme av energieffektive tiltak.
- Transport og trafiksikkerhet: Planlegging og gjennomføring av trafiksikkerhetstiltak og administrasjon av kommunal transportinfrastruktur.

Beredskap og sikkerhet

- Kriseberedskap: Utvikling og vedlikehold av kommunens beredskapsplaner for å håndtere nødsituasjoner som naturkatastrofer, brann, og andre krisesituasjoner.
- Brannvern: Samarbeid mellom ulike kommunale enheter og brannvesenet for å sikre brannsikkerhet i kommunale bygg og områder.
- Forebyggende brannvern: Feiing og tilsyn av boliger og fritidsboliger.

2.1 Næring og utvikling

Nærings- utviklings- og teknisk etat har en sentral funksjon som førstelinjetjeneste for næringsutvikling og entreprenørskap, og bistår næringslivet med veiledning, tilrettelegging, kommuneplanlegging og arealforvaltning. Næring, utvikling og teknisk er saksbehandler for de kommunale virkemidlene for næringsutvikling. Fra det kommunale næringsfondet og lånefondet kan det gis støtte til oppstart av ny virksomhet, nyskaping og utvikling i eksisterende virksomheter, tilrettelegging, innovasjon og næringsutvikling. Kvæningen kommunes arbeid med næringsutvikling gjennomføres i samarbeid med næringsforeningen, næringslivet, samt og lokale- og regionale utviklingsaktører. Kommunen deltar i regionalt samarbeid på flere områder. Regional bærekraftig næringsplan utarbeides nå i samarbeid med Arena Nord-Troms, Nord-Troms Rådet og kommunen Skjervøy, Kåfjord og Nordreisa. Kommunen deltar også i bygdevekestavtalen og andre regionale tiltak og arenaer. Kvæningen kommune gjennomførte forstudie Næringsvennlig kommune i 2020, der kartleggingen viste at næringslivet er middels fornøyd med kommunens næringsvennlighet.

2.2 Teknisk drift

Teknisk har et bredt spekter av ansvarsområder som sikrer at kommunens infrastruktur og tekniske tjenester fungerer effektivt og sikkert. Dette omfatter oppfølging og vedlikehold av kommunaltekniske anlegg. Her inngår kommunale bygg, veier, havner, vann- og avløpsanlegg spredt over hele kommunen. Dette er en tjenesteytende del av kommunens drift, som er viktig for alle innbyggerne våre.

2.3 Bolig

Kvæningen kommune eier i dag en boligmasse som utgjør cirka 5 090 m² og består av 80 boenheter. Vi ser at behovet for mindre boenheter er økende. Målgruppen er flyktninger og nyansatte kommunale arbeidstakere. De kommunale utleieboligene er bygget på 70, 80 og 90-tallet. Flyktninger og innleide vikarbyrå innenfor helse har gjort det kommunale boligmarkedet betraktelig mindre. Det

Kommunen har et stort antall utleieboliger.

- 29 eldre/omsorgsenheter.
- 36 ordinære utleieboliger.
- TU har 12 boenheter.
- Det er per januar 2024 leid 4 private boliger for flyktninger.
- Kommunen har ikke boliger tilpasset brukere innenfor rus og psykiatri.

De fleste av boligene er i Burfjord, men 2 er på Alteidet og 2 er i Badderren.

private utleiemarkedet er begrenset og er avgjørende for at kommunen må ha et boligtilbud.

Kommunen har kommunale boligfelt, som er regulert i Badderen, Burfjord og på Alteidet.

Etterspørselen etter byggeklare tomter er ikke stor. Dette på tross av at tomtene er gratis, og at det ved bygging i boligfelt kan inngås en gjenkjøpsavtale med kommunen. Kommunen har også en bestemmelse i kommuneplanens arealdel som åpner for en liberal dispensasjonspraksis der formålet med dispensasjonen er helårsboligbebyggelse.

Følgende planer og tiltak er under planlegging/gjennomført for å komme utfordringen med etterspørsel for boliger i møte:

- Revidering av sentrumsplan for Burfjord sentrum fra 1985. Formålet med revideringen er å legge til rette for kombinasjon av boliger og forretninger, samt småbåthavn og molo. Det er meldt oppstart for ny plan.
- Regulering av Jonaslia – Omsnes. Her er det i arealplanen avsatt til nytt boligområde, arbeidet med reguleringsplan er ikke startet opp.
- Kommunen har flere ferdig regulerte boligfelt med ledige tomter. I kommunen er det ingen private boligområder som er regulert.
- Kommuneplanens arealdel vektlegger at ny boligbygging fortrinnsvis skal skje med fokus på fortetting og nærhet til eksisterende infrastruktur, men det er også lagt til rette for spredt boligbygging i alle kretsene i kommunen.
- Kvæningen kommune har vedtatt at kommunale tomter skal være gratis, men tilknytningsavgift og dokumentavgift er gebyrbelagt.

2.4 Omstillingsprosjektet

Kvæningen kommune fikk innvilget omstillingsstatus av Troms fylkeskommune i mai 2017.

I første omgang for 3 år (2018-20), prosjektet ble senere forlenget med 3 år (2021-23).

Bakgrunnen var nedgangen i befolkning over tid, uheldig demografisk utvikling og svært lav andel sysselsetting i privat sektor. Omstillingsperioden ble forlenget med enda et år på grunn av pandemien. Kvæningen har nå omstillingsstatus ut oktober 2024. Kommunen og omstillingsstyret ønsker å følge Innovasjon Norge sin anbefaling med hensyn til å utrede hvordan omstillingsarbeidet bør videreføres etter at den ekstraordinære innsatsen avsluttes i 2024.

Kvæningen kommune er inne i sitt siste år med status som omstillingskommune. Det har siden 2018 gitt kommunen tilførsel av ekstraordinære økonomiske midler til næringsutvikling for å skape nye arbeidsplasser, et mer robust lokalt næringsliv og samfunnsutvikling. Arbeidet er basert på

omstillingsplan for Kvæningen 2018-2023, med definerte mål og satsinger. Kvæningen Næringsfabrikk AS ble etablert i 2018 for å gjennomføre dette arbeidet på vegne av kommunen. Selskapet vedtok i 2023 å endre navn til Aspekt Kvæningen AS. Omstillingsprogrammet har i all hovedsak fungert godt og bidratt til nyetableringer og arbeidsplasser, samt tatt viktige initiativ til samarbeid og utvikling i eksisterende bedrifter. Flere bedrifter peker på at de ikke ville satset uten råd og støtte fra programmet.

Selskapet Aspekt Kvæningen er blitt et godt fagmiljø med 4 medarbeidere, som både arbeider med aktiv rådgiving, bistand til søknader og større samfunnsprosjekter for bolyst og rekruttering.

Etter omstillingsfasen anbefales det å satse på:

- Oppdrett og leverandørindustri til næringen, spesielt tekniske tjenester.
- Bygg- og anlegg, ved å styrke samarbeid og ambisjoner om vekst i nye markeder.
- Reiseliv – basert på realistiske ambisjoner og oppbygging av viktig infrastruktur som bl.a. overnatting, opplevelsestilbud og samarbeid, lokalt og mot Alta.
- Primærnæringen, med fiskeri og landbruk.
- Proaktivt/utadrettet næringsarbeid med «vennlig bedriftsrådgivning».
- Regulere og opparbeide mer næringsareal.
- Boliger for leie og kjøp, samt bolyst.

2.5 Reiseliv

Kvæningen kommune er kjent for sin vakre natur, rike kulturarv, og varierte friluftaktiviteter. Flere analyser peker på at reiselivet i Kvæningen har et stort potensial. Både fisketurisme og opplevelsesturisme knyttet til Øksfjordjøkelen er potensielle satsingsområder. Det finnes også mange andre attraksjoner i Kvæningen som kan videreutvikles. I dag er mye av reiselivet og verdiskapingen fra turisme i Kvæningen basert på sommersesongen, særlig fordi det er større gjennomgangstrafikk og enklere å treffe turistene i sommerhalvåret.

2.6 Lokal matproduksjon

Vi har store naturressurser for matproduksjon. Historisk sett har fiske, landbruk og reindrift hatt lange tradisjoner i kommunen. Betydningen av det lokale, tradisjonelle landbruket og de tradisjonelle fiskeriene har dessverre avtatt. Etterspørselen etter lokal og kortreist kvalitetsmat er økende, og er det opprettet et produsentnettverk kalt Helt Nord lokalmat. Nettverket har produksjonslokaler i Burfjord. Der jobber tre lokalmatsprodusenter fra Alta og Kvæningen med å gjøre kortreiste produkter mer tilgjengelig i markedet.

2.7 Landbruk

Kommunen skal ha en rolle, og være en pådriver i forhold til næringsutvikling innen tradisjonelt landbruk med tilleggsnæringer, samt øvrige næringer med tilknytning til landbruket.

Primærnæringene står fremdeles sterkt i Kvæningen og selv om antall sysselsatte i primærnæringene har blitt sterkt redusert, står jordbruk og fiskeri for viktig verdiskaping i kommunen. Landbruksnæringa er liten, men ressursgrunlaget er stort. Det er derfor et stort potensial for økt verdiskaping og positive ringvirkninger for lokalsamfunnet.

2.8 Reindrift

Mange reineiere fra Vest-Finnmark reinbeiteområde har sommerbeite sitt i Kvæningen. Dette gir verdiskaping i lokalmiljøet, særlig i handelsnæringen. Reindrift er familievirksomhet, og ifølge tall fra reindriftsforvaltningen har over 400 personer sommerboplass i Kvæningen.

I tillegg er det flere distrikt som trekker med flokkene gjennom kommunen vår og høst. Fem reinbeitedistrikt har sommerbeite i Kvæningen. I disse distriktene er det totalt 50 driftsenheter/siidaenheter.

2.9 Blå næringer

Fiskeri og havbruk er en viktig næring i Kvæningen, og har vært en del av lokalsamfunnet i mange år. Havbruk, spesielt oppdrettslaks, har fått økt i betydning de siste årene, og har skapt flere arbeidsplasser i området. Kommunen har i dag 7 akvakulturanlegg som er drevet av MOWI Norway AS.

I Kvæningen kommune er det registrert 9 fiskere i blad-A og 10 i blad-B. I tillegg benyttes fjorden vår av fiskere fra nærområdet og landet for øvrig. De siste årene har det vært innsig av sild i ytre Kvæningen og med silda kommer det mange andre fiskesorter, som gir stor aktivitet.

Fiskeridirektoratets kartdata viser også at Kvæningsbassenget er en meget god fiskerifjord.

2.10 Industri

Mineralutvinning kan være en mulig ny næringsvei i Kvæningen. Fra cirka 1840 til tidlig 1900-tall var det aktiv gruvedrift i kommunen. Det pågår undersøkelser for å finne ut om påviste forekomster er drivverdige og økonomisk og politisk mulig å utvinne kommersielt. Dette er et arbeid som vil ta tid, men som kan gi nye næringsmuligheter i Kvæningen på sikt.

2.11 Havner

Kvæningen kommune har ansvaret for alle havnelokalitetene i kommunen der fiskemottak, småbåthavn og dypvannskai er lokalisert.

Burfjord:	Industrikai med dypvannskai og fiskemottak.
Badderren:	Tilrettelagt for småbåthavn. Mowi disponerer en del av havna, administrasjonen av småbåthavna betjenes av Kvæningen produkter AS.
Spildra:	Godkjent fiskerihavn med liggeplasser for lokalbefolkningen på Spildra. Rutebåten «Kvæningen» anløper havna flere ganger i uka.
Segelvik:	Godkjent fiskerihavn. Anløp av rutebåt.
Reinfjord:	Kommunal kai der rutebåten har anløp.
Valanhamn:	Kommunal kai der rutebåten har anløp.
Skorpa:	Kommunal kai.
Jøkelfjord:	MOWI Norway AS eier og drifter kaia.

2.12 Naturvernområder

Naturvernområdene i kommunen omfatter økosystemer eller landskap som er uten tyngre naturinngrep. Disse områdene byr på et mangfold av planter, fugler og dyr og har en variasjon av naturtyper med sine særpreg. Det er et mål at verneområdene skal brukes til friluftsliv, inkludert jakt og fiske. Den inngrepsfrie naturen er viktig for naturmangfoldet, både i form av landskapsverdier og biologisk mangfold, og for friluftsliv og reiseliv. I Kvæningen har vi fem naturvern områder; Kvæningsbotn landskapsvernområde, Navitdalen landskapsvernområde, Skorpa-Nøklan landskapsvernområde med plantelivsfredning, Bekkamyra naturreservat og Njemenjåikojojoka naturreservat. Verneområdene forvaltes ikke direkte av kommunen.

2.13 Arealplanlegging

I [kommunens arealplan](#) er det satt av flere områder for boligbygging, fritidsbebyggelse og næringsbebyggelse. Arealstrategiene og målene om Rocka stedsutvikling i kommuneplanens samfunnsdel er bindeleddet mellom samfunnsdelen og arealdelen i kommuneplanen, noe kommunedelplan for NUT også skal ivareta.

Kvæningen har en geografi med vidde og bratte fjell på nesten alle sider av kommunen og nærheten til storhavet. Bebyggelse, infrastruktur og tiltak ligger i hovedsak i skjæringspunktet mellom fjell og hav. Dette legger premisser for hvordan bebyggelsen kan fortsette å utvikle seg.

Kvæningen kommune har noen ferdig regulerte arealer til nærings- og industriformål. Utvikling, salg og utleie i disse områdene skjer i henhold til vedtatte retningslinjer. I kommuneplanens arealdel er det avsatt flere nye områder til næring/industri. I disse arealene må det utarbeides og vedtas reguleringsplaner for før eventuelle tiltak kan iverksettes.

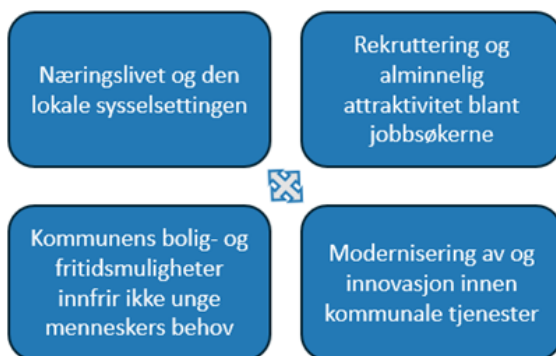
2.14 Sikkerhet og beredskap

Kriser, katastrofer og krig kan ha store konsekvenser for samfunnet. Ekstraordinære situasjoner kan skape nye utfordringer som krever at kommunen må løse utfordrende oppgaver. Dette kan gjøre det nødvendig å prioritere ressurser på en annen måte enn med vanlig drift. Kvæningen kommune har utarbeidet en [beredskapsplan](#) for å være forberedt på uønskede hendelser.

Når det gjelder brannvern drifter kommunen brannvesenet i egen regi. Kommunens brannvesen er basert på deltidsansatte, og heldøgns brannvakt.

3.0 Utfordringsbildet

Utfordringsbildet for etat for NUT er delt. De demografiske utfordringene krever en tilpasning av boligtilbudet. Etaten har også ansvaret for vedlikehold av kommunal infrastruktur og boligmasse. Effektene av klimaendringene er utfordrende, og etaten må derfor tilegne seg økt kompetanse for å imøtekomme disse endringene.

Fra kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032

Spredt bosetting er en utfordring med tanke på kommunale tjenester og sosialt fellesskap. I Kvæningen er utdanningsnivået generelt lavt. Dette gir utfordringer for den enkelte med hensyn til å få seg jobb, og kan virke begrensende på etablering av arbeidsplasser. Et velfungerende boligmarked er en forutsetning for å styrke kommunens demografiske utvikling

Vi ser at den voksende gruppen med innbyggere over 80 år vil behøve en annen type bolig. De fleste eldre ønsker å bli boende hjemme så lenge som mulig. Det kan bety at en må vurdere tilpasning i egen bolig eller flytte til en ny bolig som er tilpasset eldre.

De kommunale leilighetene er utdaterte. Etterslepet på vedlikehold er stort, og enhetene holder ikke dagens standardkrav. Attraktive boliger som kan tiltrekke seg spesielt unge

tilflyttere mangler. Boligmassen er ikke i henhold til etterspørsel, og oppfyller ikke dagens tekniske krav. Det vil i årene fremover bli større renoveringsbehov, som utskifting av tak, vinduer og utvendig kledning på alle boliger.

En annen utfordring er at en del helårsboliger ender opp som fritidshus. Boligsituasjonen gjør det vanskelig å rekruttere arbeidstakere til både offentlig og privat sektor. Tilbakemeldinger fra næringslivet er at mangel på boliger er en utfordring.

Vedlikeholdsbehovet på den kommunale bygningsmassen er stor. Alle bygg har behov for kontinuerlig vedlikehold, og de eldre byggene har naturlig nok størst behov. Bygg av nyere dato har behov for en annen type vedlikehold og kompetanse. Byggdrift er blitt avansert, med digitale og tekniske systemer og løsninger, som skal fungere sammen. Det er en økning i drifts- og serviceavtaler for nye kommunale bygg og anlegg, fordi kravene til kompetanse har økt og vi er avhengig av spesialisert kompetanse for å kunne utføre nødvendig vedlikehold. Dette fører til økte kostnader til drift og vedlikehold. I tillegg er det fordyrende at vi ikke har slik kompetanse i nærområdet vårt.

Kvæningen kommune har et tydelig behov for fortsatt sterkt fokus på næringsutvikling. Vekst i lokalt næringsliv, vil bidra til å sikre at Kvæningen vil bestå som bærekraftig kommune og samfunn. I kommunen består næringslivet av mange enkeltpersonforetak, og disse bærer preg av lite samarbeid. I kommunen finnes det få fasiliteter knyttet til gjennomføring av arrangement med varighet utover en dag på grunn av blant annet liten overnattingskapasitet.

For liten overnattingskapasitet blir også pekt på som et hinder for reiselivsutviklingen i Kvæningen. Det er også behov for flere naturlige stoppesteder, typisk serveringssteder og toalettfasiliteter, for å

Gjennom eldreformen **Bo trygt hjemme** er det definert flere sentrale tiltak:

- Flere trygghetsboliger og andre aldersvennlige boliger.
- Ta initiativ til et erfaringsnettverk med kommuner og byggenæringen om utvikling av aldersvennlige boliger
- Gjennomføre en informasjonskampanje om boligplanlegging, inkludert hva som kjennetegner en egnet bolig for eldre
- Styrke Husbankens veiledningsrolle overfor kommunene knyttet til boliger for eldre.

få en større del av gjennomgangstrafikken til å legge igjen penger i kommunen. For at aktørene i Kvæningen skal lykkes med å bli helårsbedrifter, må det også utvikles tilbud til turistene i vinterhalvåret. Det finnes mange attraksjoner å spille på i Kvæningen også i vinterhalvåret. Nisjer som fiske, inkludert sjøfiske, skikjøring og snøscooterkjøring pekes på som mulige reiselivsattraksjoner i vinterhalvåret.

I landbruket er det per i dag få leverandører, potensialet er stort både når det gjelder kjøtt og grønt. Vi har hatt en svært stor nedgang i antall landbruksforetak. Mange bruk selges ikke, men brukes til fritidseiendommer. I tillegg er mange av landbrukseiendommene småbruk som ikke er drivverdige. Det er mange årsaker til at nedleggelsen av gårdsbruk har vært så stor. Mye av årsakene er blant annet at den nasjonale landbrukspolitikken som har hatt en vridning mot større og større bruk. Dette er vanskelig å få til i en kommune med svært mange små landbrukseiendommer og en krevende topografi. I tillegg er det svært vanskelig å bruke utmarksbeitene til sau på grunn av store rovdyrbestander.

Eiendomsstruktur og eierstruktur skaper utfordringer for landbruket. De fleste landbrukseiendommene er for små til å driftes rasjonelt i forhold til dagens driftsmønster, og de fleste jordbruksforetakene har en stor overvekt av leiejord og lange transportavstander fra driftssenteret. Videre så er store personlige sameier på eiersiden en begrensning for bruk av mange eiendommer da ansvar, beslutninger og forvaltning involverer en rekke personer som må være enige. Kompliserte eierstrukturer medfører dermed utfordringer på mange områder i den generelle samfunnsutviklingen.

Det finnes noen konflikter mellom reindriftnæringa og andre interesser i Kvæningen. Konfliktene er knytta til friluftsliv, utbyggingssaker, landbruk og annen utnyttelse av naturressurser. Kombinasjonen av økt utbyggingspress, et økende antall reindriftsutøvere og høyt antall rein medfører at næringa ikke tåler tap av arealer eller større forstyrrelser i drifta. Reindriftnæringa uttrykker også utfordringer med å finne egne tomter til sommerboliger.

Havbruksnæringen fortrenger areal som tradisjonelt har blitt brukt til fiskeri. Når havbruksnæringen tar i bruk nye områder for oppdrettsanlegg, kan det redusere tilgjengeligheten av områder hvor tradisjonelt fiske har vært utøvet. Dette kan føre til redusert fangst for fiskere som er avhengige av disse områdene. Videre så ser vi stadig endringer i fiskebestandene i fjorden, og det stilles spørsmål om hvor mye den omfattende oppdrettsnæringa påvirker det marine økosystemet. Dette virker

konfliktskapende, og vi har ikke nødvendig kunnskap om miljøpåvirkningen fra oppdrett. Kommunen har et stort behov for økt kunnskap om dette feltet.

Kvæningen har et stort potensial innen mineralutvikling. Flere aktører jobber aktivt med å påvise og undersøke mineralforekomster. Arbeidet har en lang tidshorison. Det er per i dag ikke avklart om vi har drivverdige forekomster. Skulle man lykkes med å finne store mineralforekomster, vil det være starten på en lang prosess med blant annet planer og konsesjoner. Dette vil i så fall skape en rekke utfordringer knyttet til miljø, reindrift og friluftsliv.

I undersøkelsen Ungdata junior viser resultatene at 82 prosent av barna føler seg trygge på vei til og fra skolen. Dette er ti prosent under resultatene målt opp mot hele landet. I forstudien Næringsvennlig kommune påpekes det at kommunen har få gang- og sykkelstier. Det er få tilrettelagte turstier/-veier for funksjonshemmede/barnevogner. Utfartsårene er forsøplet, noe som er forårsaket av manglende søppelbokser og toalett ved parkeringsplasser og utfarts-/turområder.

Omstillingsprosjektet avsluttes ved utgangen av 2024. Veien videre er ikke lagt, det vurderes hvilken modell som skal videreutvikles i forhold til næringsutvikling. Aspekt Kvæningen kan opprettholdes, et annet alternativ er å opprette en næringsavdeling i kommunen. Overføres oppgavene til NUT, vil dette med dagens bemanning føre til kapasitetsutfordringer.

Kommunen skal ta særlige hensyn til naturfarer. Forhold knyttet til kvikkleire, nedbør, flom, stormflo, havnivåstigning, ekstremvind og ulike typer skred i sin planlegging. Lokalt vil økende temperaturer og hyppigere og mer intens nedbør sannsynligvis føre til nye utfordringer for boliger, næringsbygg, veier, avløpssystem og annen infrastruktur. Dette får betydning for kommunens byggprosjekter, arealbruk og arealplanlegging, og krever økt kompetanse på klimatilpasning. I tillegg vil klimaendringer stille større krav til kommunens beredskap. Det er i kommuner og lokalsamfunn det er størst behov for «beredskap mot overraskelser».

Endringene i demografien vil skape utfordringer for rekrutering og kompetanse til beredskapsstyrken til brannvesenet i fremtiden fordi antallet mennesker i aldersgruppen 20-64 år blir færre.

Brannvesenet skal dekke et stort geografisk område med få eller ingen støtteressurser fra nabobransjen og andre statlige ressurser. Brannvesenet må derfor håndtere hendelser alene. Ved hendelser i utkanten av kommunen vil ressurser være bundet opp over lang tid. Brann- og

redningsvesenet forventes å kunne håndtere et bredt spekter av hendelser som redningsoppgaver, akutt forurensning, naturhendelser, ulykker, tilsiktede hendelser, m. fl. – i tillegg til kjerneoppgaven brann. Det er en økende forventning i samfunnet til hvilke oppgaver brannvesenet skal utføre. Samtidig øker kompleksiteten i hendelser som inntreffer, noe som setter brannvesenet på prøve både med henblikk på ressurser, kompetanse og tilgjengelig utstyr. Flere risikogrupper som øker betraktelig i fremtiden, for eksempel hjemmeboende eldre og enkelte innvandregrupper. Det forventes også etskifte fra institusjoner til flere omsorgsboliger. Brannstudien og andre utredninger påpeker endringer i infrastruktur, publikums forventninger, sentralisering av politi og helse og klimaendringer. Dette er faktorer som forventes å påvirke brannvesenet i fremtiden.

4.0 Hvordan skal vi skape et bærekraftig lokalsamfunn i Kvæningen

Kvæningen kommune skal være et attraktivt sted for næringsdrivende, besøkende og innbyggere. Nærings- og boligutvikling er hovedsatsningsområder for å styrke kommunens demografiske situasjon. Strategisk kommunal næringsutvikling er avgjørende for å sikre langsiktig økonomisk bærekraft og utvikling i Kvæningssamfunnet. Gjennom målrettet planlegging, samarbeid og investeringer skal vi legge til rette for vekst og utvikling som gagnar både næringslivet og innbyggerne.

Næringsvennlig politikk

Utvikle og gjennomførepolitikk som legger til rette for næringsutvikling, for eksempel forenkling av byråkratiske prosesser og skattelettelser for bedrifter.

Delmål 9.1 NUT skal bidra til utvikling av pålitelig, bærekraftig og solid infrastruktur av høy kvalitet.

Infrastrukturutvikling Investere i infrastruktur som veier, energiforsyning, bredbånd og annen nødvendig infrastruktur for å støtte næringslivet.

Delmål 9.4 NUT skal bidra til oppgradering av infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig, med en mer effektiv bruk av ressurser og større anvendelse av rene og miljøvennlige teknologiformer.

Kompetansebygging Tilby opplæring, utdanning og kompetanseutviklingstiltak for å sikre tilgang på kvalifisert arbeidskraft.

Innovasjon og entreprenørskap Fremme innovasjon og entreprenørskap gjennom støtteordninger, inkubatorer og samarbeid med forskningsinstitusjoner og næringslivet.

Markedsføring og omdømmebygging Markedsføre kommunen som et attraktivt sted for næringsliv og investeringer gjennom profileringsaktiviteter og nettverksbygging.

Vi forventer at naturressursene blir viktige for næringsutviklingen fordi de er attraktive i flere industrier i inn- og utland. Arbeid med rekruttering av arbeidskraft skal være en integrert del av arbeidet med å styrke sysselsettingen i kommunen. Vi skal arbeide for flere arbeidsplasser i både privat og offentlig sektor. Kvæningen kommunes innsats med næringsutvikling skal gjennomføres i samarbeid med næringsforeningen, enkeltbedrifter samt lokale og regionale utviklingsaktører. Vi skal arbeide helhetlig med innsats av alle etatene i den kommunale organisasjonen. Kommunens tilrettelegging gjennom ansvaret som planmyndighet og eier av infrastruktur skal vektlegges spesielt. Kommunen skal også gå foran i etablering av bransjevis nettverk etter behov.

Kommunen må legge til rette for bosetting gjennom boligpolitiske tiltak. En god boligpolitikk som er tilpasset nåtiden og et godt botilbud, er hovedfundamentet for å kunne lykkes med næringsutvikling i kommunen. Skal vi øke innbyggertallet så må man derfor se boligpolitikken og næringsutviklingen i sammenheng.

Delmål 11.1 NUT skal bidra til at kommunen sikrer allmenn tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger og grunnleggende tjenester til en overkommelig pris.

Lokalmiljøet er viktig for barn og ungdom, og nærområdet brukes mer av barn og unge enn av voksne. Trygge nærområder er viktig for barn og unge. I undersøkelsen Ungdata Junior kommer det fram at 95 prosent av barna i Kvæningen er fornøyd med nærområdet sitt. Målingen for hele Norge viser 87 prosent. Barna føler seg også trygge i nærområdet, er resultatet for Kvæningen 96 prosent målt mot hele landet som scorer 95 prosent.

Arena Kvæningen etableres for å styrke både økonomisk og sosial bærekraft.

Hovedaktivitetene i sentret skal være utdanning, veiledning, integrering,

næringsutvikling og sosialt fellesskap. Etableringen er en del av det å gjøre Kvæningen mer spennende, rocka, for unge mennesker. Prosjektet er ett av flere grep for å snu den demografiske utviklingen vår. Næringsutvikling og kommersiell aktivitet inngår også i idegrunnlaget for Arena Kvæningen. Det skal være mulig for gründere å leie plass til næringsvirksomhet. Deler av driften av selve senteret, som for eksempel de sosiale møteplassene, ønskes drevet kommersielt.

Delmål 8.2 NUT skal øke den økonomiske produktiviteten gjennom teknologisk modernisering og innovasjon.

Å løfte de eksisterende aktørene i landbruket eller bidra til å bygge nye aktører, bør det ligge et stort potensial i, både som verdiskapere i seg selv, men også som understøttere til andre næringer.

Foredling av både kjøtt og fisk med utgangspunkt i eksisterende produksjon kan være et potensielt utviklingsområde for Kvæningen. Kommunen vil jobbe etter to spor for å bidra til vekst og utvikling i landbruket; inspirere og tilby bedre forvaltning, herunder ha en tydelig landbrukspolitikk.

Det ligger utviklingsmuligheter i reindriftas tilstedeværelse. Kvæningen kommune har årlige dialogmøter med reindriftsnæringen både for å få til mer gjensidig forståelse og for å bidra til å forebygge konflikter.

Mineralutvinning er en mulig ny næringsvei i Kvæningen. En rekke store aktører jobber kontinuerlig med å påvise mineralforekomster og undersøke drivverdighet. I denne sammenheng bør Kvæningen kommune i forkant utviklingen for å sikre at eventuell framtidig gruvedrift kommer Kvængsamfunnet mest mulig til gode. Mineralnæringa og andre store næringsaktører skal oppfordres til å utvise en hensynsfull framferd i sin virksomhet slik at det tas hensyn til lokalsamfunn og naturmiljø.

Å bevare eller skape grønne nærområder er et viktig folkehelseiltak. Slike områder kan bedre folkehelsen ved å:

- bidra til trivsel og livskvalitet
- tilby sosiale møteplasser
- stimulere til fysisk aktivitet
- virke stressreducerende
- dempe negative effekter av luftforurensning og trafikkstøy

Turruter slik som turveier, stier, gang- og sykkelveier er de viktigste anleggene for fysisk aktivitet og naturopplevelse. For den daglige fysiske aktiviteten er det sentralt at disse er i nærheten av der folk bor. God

Delmål 11.4 NUT skal bidra til å styrke innsatsen for å verne om og sikre Kvæningens kultur- og naturarv.

tilgang er avhengig av at det etableres atkomster via boligområdene, og at barrierer som for eksempel trafikkerte veier ikke er til hinder. I Kvæningen er det mange ulike og til dels spektakulære landformer og varierte naturtyper som er med på å skape interessante turområder både for innbyggerne og tilreisende. Å informere om naturens arter, naturtyper og landskap kan gi en ny side ved friluftslivsopplevelsen.

Motsetninger og uenighet har vært uttalt på måter som kan svekke kommunens omdømme. Et hardt debattklima bidrar til avmaktspfølelse for de som ønsker å

Delmål 17.17 NUT skal stimulere til, og fremme velfungerende partnerskap i det offentlige, og mellom det offentlige og private.

engasjere seg i samfunnsutviklingen. Vi skal redusere konfliktnivået og styrke det interne samarbeidet. Vi skal også levere tjenester gjennom interkommunalt samarbeid. Vi skal prioritere samarbeid og god dialog med statlige myndigheter, forskningsmiljøer og kunnskaps- og næringsutviklingsmiljøer.

5.0 Strategi, mål og tiltak

Målsetningene «Vi vil» og «Slik gjør vi det» er hentet fra kommuneplanens samfunnsdel. NUT har under «Konkrete tiltak» satt opp etatens mål og tiltak for hvordan vi skal løse samfunnsdelens mål for kommunen.

5.1 Bolig

Vi vil	Slik gjør vi det	Konkrete tiltak
Kommunen som en aktiv aktør innen boligpolitikk og boligutvikling	Styrke samarbeid mellom kommune, utbyggere, næringsaktører, grunneiere og Husbanken om boligutvikling.	Invitere til samarbeidsmøte minimum hvert 4. år i god tid før planstrategien behandles.
	Statusbeskrivelse av boligsituasjonen, samt kartlegge behov, ønsker om nye boliger samt investerings- og betalingsviljen blant innbyggerne og bedrifter.	Tas inn som en del av arbeidet med boligstrategisk plan.
	Arbeide for at flest mulig bolighus i Kvæningen blir bruk som helårsboliger.	Vurdere boplikt og konsesjonsgrense, og se på eventuell geografisk inndeling. Prioritere arbeidet med oppfølging av konsesjonsvilkår og lovbestemt boplikt. Utrede eiendomsskatt som virkemiddel for økt omsetting av eiendommer
	Skape nye boligprosjekter gjennom offentlig-privat samarbeid (OPS).	Få trygge lokale aktører til å satse på boligbygging gjennom tilvisningsavtaler, låneavtaler og garantileie. Vurdere å invitere aktører utenfor kommunen.
	Vurdere en boligstiftelse eller et boligselskap for framtidig forvaltning av kommunal boligmasse. Tiltaket innebærer en evaluering av kommunens rolle i all boligutvikling.	Utrede muligheten for boligkontor. Utrede muligheten for et eiendomsselskap.
	Digitalisere kommunal boligforvaltning og søknadsprosesser.	Utrede hvilke digitale løsninger som finnes.
	Vurdere nye boligkonsepter, som mikrohus, heltreboliger mv.	Dette vil være en del av vurderingene som gjøres når nye boligområder skal detaljreguleres. Boligsosial plan skal si noe om alternative boformer og om det er noe kommunen burde bidra til/tilby.
	Gjennomføre nødvendige plantiltak og vedta en boligpolitisk plan.	Utarbeide en boligpolitisk plan. Avsette arealer til «LNFR – spredt bolig» i kommuneplanens arealdel med bestemmelser om byggegrunn, tomtestørrelse, utnyttingsgrad, antall tomter, type bygninger m.m.

	Innlede dialog med reindriftsutøverne om boligbehov under sommerbeite.	Tema under kommunens halvårlige møte med reindrifta.
Flere skal kunne eie bolig	Markedsføre attraktive tomter til personer som ønsker å bygge selv. Vi skal alltid ha flere byggeklare tomter tilgjengelig.	Regulere attraktive byggeklare boligtomter. Boligveiledning. Startlån. Oppdatere informasjon på kommunens hjemmesider. Årlig tverrfaglig informasjonsmøte for de som er interessert i å bygge i kommunen.
	Informere om muligheter for bygging utenfor regulerte felt.	Legge ut informasjon om dette på kommunens hjemmesider. Årlig tverrfaglig informasjonsmøte for de som er interessert i å bygge i kommunen.
	Oppmuntre/stimulere til salg av småbruk og ubrukte husvære til helårsboliger.	Lage en informasjonskampanje. Se på kommunens juridiske muligheter til å følge opp brudd på konsesjonsvilkår og lovbestemt boplikt i gamle saker.
	Utrede salg av kommunale utleieboliger til leietakere, herunder gi dagens beboere av kommunale boliger anledning til å kjøpe denne. Finansiering med startlån skal undersøkes som et mulig utløsende virkemiddel.	Utrede salg av kommunale utleieboliger til leietakere, herunder gi dagens beboere av kommunale boliger anledning til å kjøpe denne. Finansiering med startlån skal undersøkes som et mulig utløsende virkemiddel. Følge opp indeksregulering av husleie for å stimulere til at de som har råd, kjøper seg bolig i stedet for å leie.
	Legge til rette for flere privateide, seniorvennlige boliger, universelt utformet med livsløpsstandard.	Dette vil være en del av vurderingene som gjøres når nye boligområder skal detaljreguleres.
Gode leiemuligheter	Boliger til tilflyttere, herunder også et utleietilbud for «prøvebo».	Bygge utleieenheter for «prøvebo».
	Oppgradere og modernisere kommunalt eide boliger.	Oppgradere og modernisere kommunalt eide boliger.
	Vurdere å tilby «gründerboliger» – utleie til gründere som vil starte næringsvirksomhet.	
Sosial bærekraft i boligpolitikken	Vurdere boligkonsepter med privat eie og kommunal tilvisningsrett.	
	Redusere trangboddhet og uegnede boliger, spesielt for barn, unge og sårbare grupper.	Vurdere om vi kan tilby boliger til personer med manglete boevne.
Miljømessig bærekraft i boligpolitikken	Oppmuntre og stimulere til salg og /eller utleie av småbruk og ubrukte husvære til helårsboliger.	Vurdere en informasjonskampanje.

	Oppgradering av eldre boligmasse som helårsboliger for tilflyttere gjennom bruk av en kommunal tiltaksordning, eventuelt også andre tiltaksordninger og virkemidler.	Lage oversikt på kommunens hjemmeside over andre aktuelle støtteordninger.
	Innhente erfaringer om gjenbruk av eldre boligmasse, og gjøre egne vurderinger om hvordan denne typen sirkulær økonomi kan bidra til en samlet sett styrket bærekraft i Kvæנגensamfunnet.	Samle erfaringsbasert kunnskap om gjenbruk av eldre boligmasse, og legge ut informasjon på kommunens hjemmeside. Lage en veileder som kan legges ved byggesaksvedtak. Informere og synliggjøreveiledning fra husbanken og DIBK. Husbanken kan også inviteres til informasjonsmøter/ bygg/restaurer bolig messe el. lignende.
	Innhente og dele erfaringer med andre kommuner og myndigheter.	
	Undersøke mulighetene for virkemidler.	Lage oversikt på kommunens hjemmeside over aktuelle støtteordninger.
	Kommunikasjon og bevisstgjøring rundt hvilke verdier som ligger i ubrukt og aldrende boliger.	Informasjon på kommunens hjemmeside, samt på sosiale medier. Undersøke om det er gjort liknende «kampanjer» andre steder og utveksle erfaringer. Øke bevisstheten om verdien av det unike ved gjenreisningsarkitekturen, som i stor grad er bevart i Kvængangen.

5.2 Næring

Vi vil	Slik gjør vi det	Konkrete tiltak
Framdyrke kultur for innovasjon, entreprenørskap og utvikling	Tilrettelegge for lærlingeplasser, praksisplasser sommerarbeidsplasser i samarbeid med bedrifter og etater.	Jobbe mot næringslivet slik at man får en forståelse på hvorfor det er viktig med lærlinger og sommerarbeidsplasser med tanke på rekruttering. Bedre samarbeid med NAV.
	Styrke kontakten mellom kommune, næringsliv og utviklingsaktører, og derigjennom skape gode arenaer for innovasjon og kompetanseutvikling (Arena Kvængangen).	Årlig samarbeidsmøte/inspirasjonsseminar/-konferanse. Jevnlige frokostmøter mellom næringsliv, næringsforening og ordfører (minimum 1 gang per kvartal).
	Styrke samarbeid med både Nordreisas og Altas utviklingsmiljøer i både offentlig og privat sektor.	Prøve med møteplasser, der man inviterer utviklingsmiljøene (næringsavdelingene i kommunene) til ett samarbeid på tvers av kommunegrensene.
	Kommunen skal bruke lokale leverandører innenfor anskaffelseslovgivingens rammer. Handlingsrommet for vektlegging av lokale leveranser skal undersøkes. Tildeling skal kunne sees i sammenheng med planens hovedmålsettinger.	Kjøre kurs/opplæring på offentlig anskaffelse slik at de har muligheter til å være med i konkurransen. Kommunen må være bevisst på hvordan man utformer anbudsforespørsler slik at lokale bedrifter ikke ekskluderes.
	Framsnauke og støtte gründere og næringsdrivende.	Næringslivspris.

		Informere om mulige støtteordninger kommunen har.
	Motivere flere unge gründere, samt kvinnelige gründere.	Være mer synlig og sette av tid til å møte denne målgruppen.
	Innføre en næringslivpris.	Innføre en årlig næringslivpris.
	Kombinasjonsnæringer skal gis et nytt liv.	Kommunen kan oppmuntre og tilrettelegge.
Satse på lokal matproduksjon	Legge til rette for allerede etablert havbruksaktivitet, og sørge for etablering av nye egnede havbruksarealer i sameksistens med fiskeriene og andre næringer.	Vurdere arealer til formålet ved revisjon av kystsoneplan og kommuneplanens arealdel.
	Innovasjon innen sjømatnæringer (makroalger, landbasert oppdrett, oppdrett nye arter mv).	Vurdere arealer til formålet gjennom arealplanleggingen.
	Foredle marint råstoff og landbruksprodukter – bredere satsing i verdikjedene for matproduksjon.	Vurdere arealer til formålet gjennom arealplanleggingen. Støtte og oppmuntre til lokal matproduksjon.
	Stimulere ungdommene til et yrkesliv i fiskeriene, landbruket og matindustrien.	Samarbeid mellom næringene, næringsforeningen, faglag, rådgivende organisasjoner innen landbruk og fiskeri og kommunen; invitere elever på ungdomsskole og videregående til f.eks. fagdager/informasjonsdager/markdager.
	Styrke lokale fiskerier og legge til rette for økt landing.	Vurdere arealer til formålet gjennom arealplanleggingen. Vurdere etablering av mottakspunkt nærmere fiskefeltene.
	Utnytte mulighetene i Deltakerloven mht sjøsamiske fiskerirettigheter.	Lage oversikt over mulighetene i Deltakerloven mht sjøsamiske fiskerirettigheter.
	Utbetalte midler fra Havbruksfondet kan brukes til satsing på primærnæring, som eksempelvis kjøp og leie og fiskekvoter samt kjøp av fiskefartøy.	Se på muligheter for å kjøp og leie og fiskekvoter samt kjøp av fiskefartøy.
	Utnytte ledig kapasitet skog og jord, samt styrke landbrukets posisjon i kommunen.	Lage en egen landbruksplan for å sette en kurs, og for å gi aktørene forutsigbarhet og stabile rammer.
Legge til rette for industriell, innovativ lokalmatproduksjon.	Legge til rette for tilgang til råvarer gjennom tilrettelegging for lokalt landbruk og landing av fisk. Legge til rette for faglige arrangementer. Tilskudd til kurs, studieturer og utdanning for utøvere (nåværende og framtidige) i landbruket. Oppsøkende virksomhet for å få i gang aktuelle aktiviteter.	

		<p>Bedre oppfølging og tilrettelegging for landbruket. (rådgiving, regelmessig oppfølging, kompetansenettverk, tilrettelegging av systemer/ register/kartgrunnlag/, arealplanlegging, tilrettelegge fellesprosjekt, grunneierorganisering, mm).</p> <p>Bedre oppfølging av landbruksjuridiske virkemidler og mer strategisk bruk av disse (som driveplikt, boplikt, leieavtaler jord, eierstruktur, eiendomsstruktur m.m.).</p>
	Styrke de lokale mattradisjonene med selvhøsting og mat direkte fra naturen.	<p>Arrangere relevante kurs / Oppfordre lag og foreninger til å arrangere relevante kurs.</p> <p>Legge til rette for fritidsfiske i sjø gjennom tilrettelegging for båtbruk (småbåthavn).</p>
	Bevare naturgrunnlaget for reindriften, samt bidra til løsninger som trykker og videreutvikler reindriften både som næring og tradisjon.	<p>Ivareta naturgrunnlaget for reindriften igjennom konkrete vurderinger i arealplanleggingen.</p> <p>Samarbeid og dialog med reindriften gjennom et halvårlig dialogmøte.</p> <p>Kompetanseheving for å øke kunnskapen om samisk kultur og reindrift innad i etaten.</p>
	Samarbeide med nasjonale og regionale aktører om matproduksjon, markedsføring og salg.	Deltagelse fra kommunen på relevante arrangementer.
	Skape felles markeds plass for lokal mat, handarbeid, duodji, trearbeider, stein m.m. samt tjenester.	<p>Være bidragsyter sammen med andre naturlige aktører til å skape en slik felles markeds plass.</p> <p>Se på muligheten for å få etablert et fast utsalgssted for lokal mat og håndverk.</p>
Styrke satsingen på natur- og kulturbaserte opplevelsesnæringer	Utvikle en strategi for helårs bærekraftig reiseliv og vurdere opprettelsen av et destinasjonsselskap.	<p>Vurdere opprettelsen av, eller deltagelse i, et destinasjonsselskap.</p> <p>Lage strategi for helårs bærekraftig reiseliv.</p>
	Markedsføring av attraksjoner og kulturminner i hele kommunen.	<p>En oppgave for et destinasjonsselskap?</p> <p>Informasjonsskilting til relevante steder.</p>
	Arbeide for rasteplasser og annen infrastruktur langs vei og sti.	<p>Lage en designveileder for utforming av rasteplasser, gapahuker, o.a. relevant infrastruktur langs vei og sti som lag og foreninger oppfordres til å benytte seg av.</p> <p>Videreføre arbeidet med utfartsparkeringer.</p> <p>Vedlikehold av kulturstier.</p>
	Koble reiselivet med sportsfiske, jakt, fangst og sanking, samt unike mattilbud.	Oppfordre aktører som tilbyr aktivitet som sportsfiske, jakt, fangst og sanking, samt unike mattilbud til samarbeid.

	Skape flere møteplasser for beboere og besøkende, samt videreutvikle tilbudet av varer og tjenester til fritidsbefolkningen	Videreutvikle og heve kvaliteten på naturlige møteplasser. Legge til rette for nye møteplasser gjennom arbeidet med Arena Kvænangen og igjennom arealplanleggingen. Jobbe for at Nordbotnfjæra skal bli et statlig sikret friluftsområde.
	Fortsatt utbygging av fritidsboliger skal sees i lys av muligheter for næringslivet, arbeidsplasser og lokal verdiskaping.	
	Invitere gårdbrukere og reindrift til gründerskap i reiselivet, og støtte initiativene om et mulig besøkscenter for reindriften.	Arrangere et informasjons-/inspirasjonsseminar om temaet. Arrangere kurs. Støtte etablering av eventuelt besøkscenter for reindriften.
	Fremme <i>Inn på tunet</i> og <i>Ut på vidda</i> som muligheter for tilleggsinntekter for henholdsvis gårdbrukerne og reindriftsutøverne.	Informere om mulighetene på kommunens hjemmeside og på sosiale medier. Informere om <i>Inn på tunet</i> og <i>Ut på vidda</i> i relevante sammenhenger. Avklare behovet for disse tilbudene med øvrige kommunale etater.
Utvinne flere naturressurser	Avklare utvinning og foredling av mineralressurser i lys av gjeldende nasjonalt regelverk for mineralutvinning. Gjennomføre overordnede bærekraftsvurdering for samfunn og arealbruk, samt hvilke ringvirkninger som Kvænangensamfunnet kan tilføres ved mineraluttak.	Kommunen kan legge til rette for aktuelle arealer gjennom arealplanleggingen, men før endelige vedtak kan fattes må det gjennomføres konsekvensutredning ihht KU-forskriften. En overordnet bærekraftsvurdering som inkluderer ringvirkninger for Kvænangensamfunnet skal være en del av en slik konsekvensutredning.
	Legge til rette for kortreiste mineraler samt gjenvinning og resirkulering av overskuddsmaterialer og byggeråstoff. God utnyttelse av uttak som er i drift.	Vurdere arealer til formålet gjennom arealplanleggingen.
	Videreutvikle og modernisere vannkraften.	
	Initiativer om vindkraft, småkraftverk og lignende arealkrevende industri skal vurderes og konsekvensutredes.	
	Legge til rette for industri basert på tømmer, skifer og andre naturressurser.	Vurdere arealer til formålet gjennom arealplanleggingen.
Tilrettelegge for eksisterende næringsliv og framtidige næringsetableringer	Oppgradere næringsarealer i Burfjord og Badderren.	Legge til rette for eksisterende og nye bedrifter gjennom detaljregulering av Badderren industriområde.
	Fortsette utredningene om ny småbåthavn i Burfjord med molo, hvitfiskmottak og plass for både næringsfartøyer og fritidsbåter.	Ta inn både småbåthavn og fiskerikai i detaljregulering sentrumsplan Burfjord.
	Utrede muligheten og eventuelt etablere Labukta som næringsområde.	Se på området og eventuelle alternativer ved rullering av kommuneplanens arealdel.

	Prioritere arbeid med nytt næringsareal og nye næringsbygg.	Legge til rette for eksisterende og nytt næringsareal igjennom arealplanleggingen.
	Utvikle leverandørnæring i forhold til industri og utbygginger/satsinger.	Kommunen kan være behjelpelig med å tilrettelegge arealer igjennom arealplanleggingen. Kommunen kan bidra ved å gi veiledning, økonomisk støtte og næringslån. Kommunen oppfordrer ulike bedrifter til lokalt samarbeid.
	Videreføre gründeratsingen og næringsutviklingen ved Kvæningen Næringsfabrikk etter omstillingsprogrammets avslutning.	Dersom dette er et arbeids som skal legges til NUT, så må NUT tilføres ressurser.
	Samarbeide med andre Nord-Troms kommuner om havneutvikling.	
Ta hensyn til lokal utvikling	Kvæningen kommune skal vurdere nye etableringer i lys av mulighetene for økt sysselsetting og andre lokale ringvirkninger.	Det er behov for et økt fokus på næringsutvikling, men det krever ressurser. Lage strategisk næringsplan. Kommunen skal ha fokus på positive lokale ringvirkninger.
	Nye og eksisterende næringsaktører skal motiveres til en hensynsfull fremferd og dialog med omgivelsene som en bærebjelke i sitt strategiarbeid.	

5.3 Arena Kvæningen

Vi vil	Slik gjør vi det	Konkrete tiltak
Komme i gang med kommunens største stedsutviklingsprosjekt i nyere historie	Proessen fram mot ferdig arena skal preges av samarbeid, kreativitet og innovasjon.	Involvere drifts- og renholdsavdelingen, og alle brukere, fra et tidlig stadium i planleggingen.
Midlertidige lokaler og infrastruktur	Undersøke handlingsrommet og anbefale løsninger for bygg, andre fasiliteter og en IT-løsning for en rask oppstart.	Undersøke handlingsrom. Anbefale løsninger.
Levere prospekt	Søke virkemidler til utviklingsprosjekt.	
	Administrasjonen utarbeider et prospekt med innhold, infrastruktur, arkitektskisser, budsjett og framdriftsplan.	Involvere drifts- og renholdsavdelingen, og alle brukere, fra et tidlig stadium i planleggingen for å få et best mulig sluttresultat.

5.4 Samarbeid og tillitsbygging

Vi vil	Slik gjør vi det	Konkrete tiltak
Redusere konfliktnivået og styrke det interne samarbeidet gjennom dialogmøter	Regelmessige møter med reindriftsnæringen.	Opprettholde faste halvårlige møter med reindriftsnæringen.
	Styrke kommunikasjonen mellom kommunen, de enkelte bygdene, lag og foreninger samt innbyggerne gjennom felles utviklingsverksteder og andre møter, samt god informasjon på tvers av gruppene.	
	Arbeide mer målbevisst med medvirkning og involvering i alle typer utviklingstiltak og planprosesser.	
	Benytte både digitale og fysiske møter til dialog om samfunnsutviklingen.	
Være en aktiv utviklingspartner for næringslivet	Fortsette dialogen med og involveringen av næringslivet i utviklingsarbeid, og støtte prosjektene og initiativene deres.	
	Samarbeid og dialog med næringer og andre interesser som konkurrerer om areal.	Avklare eventuelle arealkonflikter gjennom arealplanleggingen.
	Støtte opp under næringsforeningen.	Gjeninnføre frokostmøter med næringslivet.
	Utnytte mulighetene knyttet til Kvæningen næringsfabrikk.	
	Samarbeide med etablerte forsknings-, utviklings- og innovasjonsmiljøer.	Fremme problemstillinger vi jobber med som aktuelle masteroppgaver for relevante utdanningsinstitusjoner.
	Styrke samarbeid med både Nordreisas og Altas utviklingsmiljøer i både offentlig og privat sektor.	

5.5 Andre plantema

Vi vil	Slik gjør vi det	Konkrete tiltak
Stoppe klimaendringene	Arbeide for løsninger som ivaretar klimaendringene på en mest mulig helhetlig og langsiktig måte, og gjerne med gevinst innenfor flomvern, naturvern og andre samfunnsbehov.	Lage handlingsplan for Kvæningen kommune knyttet til vedtatt Kommunedelplan for energi og klima for Nord-Troms. Veilede landbruket om hvordan de kan bruke klimakalkulator for landbruket. Verne om naturtyper som gir gevinst med tanke på flomvern og som fungerer som buffer ved sterk nedbør. Avsette slike med hensynssone og bestemmelser i kommuneplanens arealdel.
	Redusere bruken av kjøretøyer ved å legge til rette for myke trafikanter og kollektive løsninger.	Følge dette opp i all arealplanlegging.
	Redusere utslipp ved å legge til rette for økt andel av utslippsvennlige teknologier i vegtransporten. Fornybar energi kan dempe ulempene forbundet med spredt bosetting. Vi skal spre ladestrukturen for elbiler så godt det lar seg gjøre.	
	Bidra til reduserte utslipp fra landbruket ved å legge til rette for utslippsvennlige teknologier, nullutslipp eller hybrider for traktorer, snøskutere og andre redskaper.	
	Legge til rette for landstrøm og fornybar energi til fiske- og fritidsflåten.	Legge til rette for landstrøm ved prosjektering av fiskerikar og småbåthavner.
	Kommunen går gradvis over til klimavennlige kjøretøyer/maskiner for egen drift.	Alle nye kommunale kjøretøy/maskiner skal være klimavennlige i henhold til energi- og klimaplan.
	Vektlegge klimavennlige materialer og løsninger ved etablering og oppdatering av infrastruktur. Herunder benytte kortreiste byggeråstoffer og materialer.	Legge inn krav om klimavennlige og kortreise materialer ved tilbuds- og anbudsforespørsler og innkjøp.
	Utfordre det lokale næringslivet til å innføre klimavennlige løsninger.	Oppfordre lokalt næringsliv til å bli miljøsertifisert (miljøfyrtårn). Få kommunens enheter miljøsertifisert.
	Stille krav til klimatilpasning i forbindelse med offentlige anskaffelser.	Følge anskaffelsesrutiner- og regler.

	Fortsette klimatilpasning i retning av forventet temperaturøkning, mer ekstremvær, stigende havnivå og økt skredfare. All ny infrastruktur vurderes mot og tilpasses klimaendringene. Vi skal vektlegge helhetlig forvaltning i nedbørsfelt.	Klimatilpasning skal være et tema i all planlegging og byggesaksbehandling.
	Samarbeide med andre kommuner om klimatilpasning og kunnskapsøkning.	Fortsette samarbeidet i Nord-Troms ved framtidig revisjon av energi- og klimaplan.
Legge til rette for et trygt samfunn	Trafikksikkerhet for barn og andre myke trafikanter skal prioriteres. Trafikksikkerhet for barn og andre myke trafikanter skal prioriteres i all arealplanlegging.	Trafikksikkerhetsplanen revideres.
Tilføre innbyggerne og bedriftene god mobilitet	Legge til rette for besøksbåtplasser i hele kommunen.	Reservere et antall gjesteplasser i alle kommunale småbåthavner.
Arbeide for en mer hensiktsmessig eiendomsstruktur	Vi skal sette fokus på eiendomsstrukturens betydning for vekst, utvikling og bærekraft i lokalsamfunnene. Strukturen består av et høyt antall små, private teiger. Oppdelingen vanskeliggjør, og til dels umuliggjør, nødvendige tiltak og utvikling.	Informasjonsarbeid om muligheter for kjøp og salg av landbruksarealer som tilleggsareal til drivverdige enheter, som fortrinnsvis er i drift. Fastsette en entydig politikk på eiendomsstruktur, noe som kan benyttes i forbindelse med framtidige konsesjonsaker og delingssaker. Kommunen må være en tydelig planmyndighet for å sikre forutsigbarhet i arealbruken. Kommunen må være konsekvent og tydelig på oppfølging av boplikt der det er relevant. Kommunen kan opprette et prosjekt om kart og eiendom. Aktuelle oppgaver: Retting av feil og uklarheter i kart. Bidra til å oppløse personlige sameier gjennom å hjelpe de involverte partene med prosessen (frivillig). Oppsøkende virksomhet for å stimulere til salg av fraflytta landbrukseiendom og sammenslåing av eiendommer mm.
	Konsekvenser av den oppstykkede eiendomsstrukturen skal belyses.	Informasjonsarbeid. Sette i gang politiske drøftinger, gjerne i forbindelse med landbruksplan.
	Eiere av små teiger skal informeres om konsekvensene og anmodes om å selge/overdra eiendommer til hovedbruk eller tilgrensende eiere, eventuelt offentlige eiere.	Gjennomføre et kart og eiendomsprosjekt.
	Vi skal innhente erfaringer fra andre kommuner, og bidra til et bredt samarbeid om denne samfunnsutfordringen.	Dialog med andre kommuner

Følge opp statlige og annen offentlig eiendom og eierskapsmodeller	Prioritere kartlegging og oppfølging av alle uavklarte eiendomsforhold vis-a-vis Statskog.	<p>Dette er i utgangspunktet privatrettslig, men kommunen kan utøve politisk press oppover for å få i gang prosesser på statlig nivå. (SR2, ny utmarkskommisjon mm.) Store prosesser knytta til mulig gruvedrift og energiutbygginger gjør dette temaet særlig dagsaktuelt. Kan inngå i eventuelt kart og eiendomsprosjekt.</p> <p>Opprette kart og eiendomsprosjekt som kan jobbe med prosessen. Herunder samle informasjon og gjøre aktuelle avklaringer.</p>
	Følge opp endringer av Statskogs rolle og betydning for Kvæningen i framtiden, herunder også andre modeller for eierskap og drift av statsforetakets nåværende eiendommer.	Jobbe politisk for å få innført fjelloven eller andre forvaltningsmodeller som involverer lokaldemokratisk medvirkning og lokal verdiskaping.
Legge til rette for digital kommunikasjon	Gradvis tette hullene i deknningen for mobil telefoni og digital kommunikasjon, herunder også i reindriftens viktigste områder i kommunen.	
Legge til rette for et lokalsamfunn med aksept for at alle er de de er, og at alle kan delta i samfunnet på en likeverdig måte	Universell utforming skal hensyntas i alle sektorer og planer (gjennomgående perspektiv) for å sikre bred, alminnelig deltakelse i samfunnet. Nettsider, bygg og anlegg, uteområder og transport skal utformes universelt.	<p>Ha fokus på universell utforming i alt vi gjør. Kurse ansatte i universell utforming.</p> <p>Ha fokus på universell utforming ved innkjøp av materiell/programvare og ved prosjektering av nye byggeprosjekter og infrastruktur, samt ved oppgradering av eksisterende bygg og infrastruktur.</p>
	Universell utforming skal legges til grunn for innendørs løsninger i alle bygg og infrastruktur.	Universell utforming skal legges til grunn for innendørs løsninger i alle bygg og infrastruktur.
	Digitale tjenester for kommunens innbyggere skal utformes universelt.	Nettsider, søknadsskjema og andre digitale tjenester skal ha universell utforming.
Sikre naturmangfold og holde naturen ren	Legge beskyttelse av naturmangfoldet til grunn ved alle planer, tiltak og aktiviteter.	UFF-modellen (unngå-flytt-forbedre) skal legges til grunn ved vurdering av alle nye tiltak/formål i alle planer, tiltak og aktiviteter. Jobbe for arealnøytralitet.
	Gjennomføre årlige strandryddinger og ryddinger langs vei.	Årlig strandrydding i samarbeid med skolen.
	Redusere kommunens egen plenklipping av hensyn til pollinerende insekter, og oppfordre andre til å gjøre det samme.	Redusere plenklipping. Bruke blomsterengfrø der nye grøntarealer etableres og ved vedlikehold av eldre grøntarealer. Fortrinnsvis med lokale arter.
	Etablere gode avfalls løsninger for fiskeflåten og andre fartøyer.	Etablere containere for mottak av avfall for fiskeflåten og andre fartøyer.

<p>Sikre rent og sunt vann til alle institusjoner, boliger og fritidsboliger.</p> <p>Vassdrag og fjordene skal holdes så rene og uberørte som mulig. Bevare samisk, sjøsamisk og kvensk identitet, språk, tradisjon og næring.</p>	<p>Vekst i reiseliv og friluftsliv må vurderes mot mulig forurensning av vannforekomstene i kommunen.</p>	<p>Informere om viktigheten av vannkilder, og hva hver enkelt kan gjøre for å ta vare på slike. F.eks. infoskilt ved utfartsparkeringer, og informere reiselivsaktører direkte ved å sende ut informasjonsskriv til aktørene i kommunen der det er behov.</p> <p>Gjøre vurdering av formål som foreslås til kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner, og ta inn bestemmelser som beskytter vannforekomstene.</p> <p>Sikre et bedre kunnskapsgrunnlag om vannforekomstene våre. Særlig med tanke på fjordsystemene.</p>
	<p>Beskytte landbrukets og beitedyrenes vannkilder mot inngrep og forurensning gjennom informasjon og bevisstgjøring.</p>	<p>Informere om viktigheten av vannkilder ved behov, og hva hver enkelt kan gjøre for å ta vare på slike.</p>
	<p>Beskytte spesielt de seks vernede vassdragene våre, samt vannforekomstene innenfor verneområdene.</p>	<p>Sette av disse områdene med egen hensynssone med tilhørende bestemmelser i kommuneplanens arealdel. Hensynssonene utformes i samarbeid med vannområdeforvalter.</p>
	<p>Infrastrukturen for vann og avløp vedlikeholdes og videreutvikles.</p>	<p>Sett opp FDV-plan i revidert hovedplan for vann og avløp.</p>
	<p>Hovedplanen for vann og avløp skal revideres.</p>	<p>Hovedplanen for vann og avløp skal revideres.</p>
	<p>Delta aktivt i samarbeidet om Nordreisa og Kvæningen vannområde.</p>	<p>Benytte vannområdeforvalter som en sparringspartner i saksbehandling som angår vann og vannmiljø, spesielt i arealsaker.</p> <p>Delta aktivt i arbeidet ved utarbeidelse og revisjon av vannforvaltningsplan.</p>
	<p>Undersøke muligheter og konsekvenser som følger av den nye konsultasjonsloven, og etablere politikk og rutiner for konsultasjon.</p>	<p>Lage rutinebeskrivelse for konsultasjonsmøter.</p>
	<p>Bygge gjensidig ydmykhet og respekt.</p> <p>Utrede og undersøke mulighetene for å opprette et fast dialogutvalg /verddeutvalg mellom kvæningværing og reindriftsfamiliene som årlig flytter mellom Kautokeino og Kvæningen.</p>	<p>Faste dialogmøter to ganger i året – sommermøte i Kvæningen, vintermøte i Kautokeino.</p>
<p>Lære av historiske feil i behandlingen av etniske grupper.</p>		

Kommunens eierskap	Revurdere eierskap i eiendommer som ikke er i bruk, eller som det ikke foreligger konkrete planer for.	Lage oversikt.
	Vurdere oppkjøp av eiendommer for å understøtte hovedmålsettingene og satsingsområdene i samfunnsdelen.	Vurdere kjøp og salg av eiendom med bakgrunn i målene i kommuneplanens samfunnsdel og i henhold til arealer avsatt i kommuneplanens arealdel.

5.6 Arealstrategier

Vi vil	Slik gjør vi det	Konkrete tiltak
Skape et sentrum som er tilpasset framtidige generasjoners behov	Kvæningen skal bygge videre på en tydelig sentrumsutvikling til beste for kommunens innbyggere, våre gjester og reiselivet. Burfjord skal utvikles som et urbant senter. Moderne landskapsarkitektur skal bidra til sosiale soner, siktlinjer og fremheving av stedets særpreg.	Vedta ny reguleringsplan for Burfjord sentrum. Kommunen skal være et godt eksempel på hvordan vi ønsker å ha det rundt oss. Oppfordre lokalt næringsliv til forskjønnning av sine arealer.
	Fronten mot fjorden skal utnyttes bedre og gjøres mer tilgjengelig.	Tilgjengelighet til fjorden skal vektlegges i ny reguleringsplan for Burfjord sentrum.
	I sentrum skal areal på bakkeplan avsettes til næringsformål.	Dette skal fastsettes gjennom planbestemmelsene i reguleringsplanen for sentrum.
	Rundt sentrum skal det utvikles familievennlige områder, med tilgang på attraktive tomter, friområder, lekearealer samt attraktive friluftsområder. Det skal legges vekt på universell utforming og myke trafikanter.	Kommunen tilrettelegger til formålene gjennom arealplanleggingen ved å vurdere aktuelle arealer og fastsette planbestemmelser.
	Tjenesteyting med høy besøksfrekvens og detaljhandel konsentreres til sentrum. Plasskrevende handel kan etableres i tilknytning til areal utenfor sentrum som for eksempel Alteidet og Badden.	Aktuelle arealer til formålene vurderes og fastsettes gjennom arealplanleggingen.
	Vi skal sette av areal til boligfelt og leilighetsprosjekter, samt tillate byggehøyde tilsvarende fire etasjer, av hensyn til arealutnyttelsen og ønsket om et fortettet sentrum.	Aktuelle arealer vurderes og fastsettes gjennom arealplanleggingen.
Legge til rette for boligutvikling i hele kommunen.	Kommunen skal ha søkelys både på sentrumsutvikling, sentrumsnær boligbygging, spredt boligbygging og attraktive tomter der det er mulig.	Det skal utarbeides en reguleringsplan for Burfjord sentrum som følger retningslinjene gitt i kommuneplanens samfunnsdel.

		<p>Gjennom arealplanleggingen skal det vurderes aktuelle arealer for ny boligbebyggelse, både sentrumsnært og spredt i de ulike bygdene.</p> <p>Ny arealplan skal fastsette retningslinjer for spredt boligbygging i LNFR områder.</p>
	<p>Områdene i og rundt kommunesenteret skal prioriteres for boligbygging. Dette skal skje innafør utbygde områder med varierte botilbud, og med større andel leiligheter. Boliger som er beregnet på omsorgstrengende, bør planlegges lagt så nært tjenesteproduksjonen som mulig.</p>	<p>Vurdere hvilke områder som kan være attraktive for ny boligbebyggelse igjennom arealplanleggingen.</p> <p>Det skal legges til rette for ulike typer boliger med livsløpsstandard, samt boliger for omsorgstrengende i tilknytning til Burfjord.</p>
	<p>Bosetting i grendene skal tilrettelegges med arealer for boligbygging.</p>	<p>Gjennom arealplanleggingen skal det legges til rette for boligutvikling i alle grendene.</p>
	<p>Det skal legges ut nye boligfelt i Jøkelfjord, på Alteidet, i Badderen og i Indre Kvæningen.</p>	<p>Det skal vurderes nye arealer til boligfelt i Jøkelfjord, på Alteidet, i Badderen og i Indre Kvæningen igjennom arealplanleggingen, samtidig skal eksisterende, men ubebygde, arealer til boligfelt revurderes slik at man kan satse på attraktive boligfelt.</p>
Bidra til god trafiksikkerhet	<p>Kvæningen kommune skal prioritere trafiksikkerheten rundt skolen.</p>	<p>Gjennomføre utbygging av parkering, gang- og sykkelvei, av- og påstigning av buss m.m. i henhold til gjeldene reguleringsplan for å utbedre trafiksikkerheten rundt skolen.</p>
	<p>Kvæningen kommune skal legge til rette og aktivt arbeide for utbygging av gang- og sykkelveger, busstopp og veglys.</p>	<p>Revidere trafiksikkerhetsplanen.</p> <p>Sette av aktuelle arealer i arealdelen.</p> <p>Legge til rette for utbygging av gang- og sykkelveger, busstopp og veglys i kommunale reguleringsplaner, samt stille krav til private forslagsstillere av reguleringsplaner for å sikre at dette ivaretas.</p> <p>Søke om midler til trafiksikkerhetstiltak i henhold til den til enhver tids sist vedtatte trafiksikkerhetsplan.</p>
Sikre kulturmiljøene og de enkelte kulturminnene	<p>Prioritere og sikre disse gjennom arealplanen.</p>	<p>Prioritere og sikre disse gjennom arealplanen.</p>
	<p>Friluftslivets tradisjonelle ferdselsårer, stier og sosiale møtestedder utendørs skal sikres.</p>	<p>Se på behov og mulighet for statlig sikring av viktige områder for friluftslivet.</p>

Sikre gode vilkår for friluftslivet og naturbasert reiseliv	Det skal sikres muligheter for å legge til rette for enkelt friluftsliv i tilknytning til alle nye boligfelt, og større felt for fritidsboliger.	Mulighet for enkelt friluftsliv skal ivaretas igjennom alle reguleringsplaner som inneholder formål for bolig- og/eller fritidsbebyggelse. Reguleringsplaner som ikke inneholder formål for bolig- og/eller fritidsbebyggelse skal også ta hensyn til det enkle friluftslivet dersom planområdet berører friluftslivets interesser.
	Motorferdsel i utmark om vinteren skal gjennomføres etter en helhetlig plan innen gjeldende lov og forskrift, og hensynta parkeringsbehovene.	Lage plan/retningslinjer for motorferdsel.
Hensynta klimaendringene, samfunnssikkerheten og vannforvaltningen	Alle nye tiltak og endringer i infrastruktur og lokalisering av viktige funksjoner skal vurderes mot risiko og sårbarhet.	
	Forventet klimaendringer med havnivåstigning og hyppigere og kraftigere regnvær skal nøye vurderes og tas hensyn til i arealplanleggingen.	
	Ny arealbruk og nye tiltak skal ikke endre vannforekomster slik at risiko for flom og skader øker.	Ny arealbruk og nye tiltak må vurderes opp mot vannforekomster, samt eksisterende drikkevannskilder, samt mulige fremtidige drikkevannskilder.
	Vannkilder og beitedyrs naturlige vann skal beskyttes.	
	Arealdisponeringen må understøtte og sikre samfunnets adgang til rent drikkevann. Det må tas hensyn til et økt vannbehov for å imøtekomme vekst, samt reservevann.	Avsette de nødvendige arealene som hensynssone i arealplanen. Vurdere nye drikkevannskilder, og sette aktuelle fremtidige arealer av som hensynssone drikkevann ved revisjon av kommuneplanens arealdel. Dette fordi klimaendringene kan føre til at drikkevannskilder som er basert på overflatevann i fremtiden kan bli uegnet som drikkevannskilder, og kommunen derfor må finne alternative kilder.
	Arealplanen skal gi rom for standardheving på infrastruktur som havn og transportveger, også kommunale, og sikre og videreutvikle gode næringsarealer.	Justere planbestemmelsene til kommuneplanens arealdel slik at den ivaretar dette.
Planverket skal sikre adgang til mineral- og råstoffressursene (pukk, grus og sand mv) i kommunen. Arealer i nærheten av eller forbundet med de kjente og mest verdifulle mineralforekomstene skal vurderes mht arealbehov forbundet med utvinning, prosessanlegg, lagring, uttransport og deponier mv.		

Skape best mulige løsninger for reindriften og andre interessenter – reindriftskart som grunnlag for vesentlige vedtak om arealbruk	Vi skal arbeide for vanlige, demokratiske prosesser rundt kartene, som for all annen arealbruk. Tilblivelsen av reindriftskartene bør bli åpne, inkluderende prosesser hvor kommunen får uttale seg.	
	I formålsparagrafen til Plan- og bygningsloven framgår det at « <i>Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter</i> ». Dette prinsippet kan legges til grunn for reindriftskartene også, fordi de påvirker den samlede arealbruken i kommunen.	
Legge til rette for differensiert fritidsbebyggelse	Ny fritidsbebyggelse skal fortrinnsvis skje med utbygging i felt og fortetting av eksisterende områder. Potensielle ulemper for helårs boligområder skal vurderes.	
	Felt skal primært etableres i arealer nedenfor skoggrensa i de minst sårbare områdene for landbruksnæringa og reindrifta. Hensyn til verdifulle beiteområder og beitedyrenes behov for vann skal tas.	
	Hensynet til friluftslivet og kulturmiljøer/-minner skal vektlegges.	
	Hensyn til gode løsninger for vannforsyning og avløp for fritidsboligene skal tas.	
	Fritidsboliger skal ikke gå på bekostning av dyrkbar mark, særskilt verdifulle naturtyper eller myr.	Eventuelt utarbeide forslag til ordning hvor omdisponering kompenseres med nydyrking? (se Arendal kommune).
	Arealdelen kan legge til rette for rorbu/sjøhus bebyggelse med tilhørende småbåthavn/molo og lignende.	